

Sagens tidligere Behandling, har man ved den Redaction, som er foreslaaet, forsøgt paa at sikkre et billigt Hensyn til Fortiden, navnlig at opnaae, at der ikke skulde gives Vederlag for, hvad der maatte staae paa Papiret uden at være gjort gjældende i Livet paa en ved Forholdenes Beskaffenhed stemmende Maade. Det er den Tanke, som jeg er gaaget ud fra, idet jeg har sluttet mig til dette Forslag, og jeg har naturligtviis væsentlig haft Hensyn til den Erfaring, som jeg hørte udtale af flere ærede Talere og navnlig af den ærede anden Landsthingsmand for syvende Valgkreds, (Nyholm), som allerede idag derom har udtalt sig. Med Hensyn til Maaden, hvorpaa det Forslag, hvorom her er Tale, er affattet, kan jeg virkelig ikke sikkre, at den Grindring, der er gjort imod Redactionsformen af den ærede første Landsthingsmand for femte Valgkreds (Stampe), er besvøret. Det forekommer mig at der er en fuldkommen logisk Sammenhæng mellem den Deel af Paragraphen, som bliver staaende og det Tillæg, der foreslaaes, dersom det Sidste maatte vinde Thingets Bifald. — Om det andet Endringsforslag skal jeg ikke udtale mig. Jeg androg tidligere paa en anden Redaction af den Passus, som gik ud paa, at det skulde beroe paa Paastand fra Arbejdsherrens Side, om Udpantningsret skulde tilkæbes ham, og den vandt dengang Bifald; men det samme Spørgsmaal mødte i Sagen om Gaardmandshoveriet, og der vandt et Endringsforslag Thingets Bifald, som stemmer med det, som nu foreligger.

Premierministeren: Idet jeg maa erklære, at saadanne Fæstebreve eller Leiecontracter for Huusmænd, hvori der staaer sengeret Arbejde, saaledes som det er bemærket af adskillige ærede foregaaende Talere, ikke er kommet til min Kundskab, og jeg har dog ikke ringe Kundskab i denne Retning, skal jeg tillade mig at gjøre opmærksom paa, at her dog turde være en forskjellig Stilling med Hensyn

til det andet Forslag om Gaardmandshoveriet og det nærværende om Huusmandshoveriet idet Huusmandshoveriet — jeg forudsætter dette saaledes, som det er mig bekjendt — i Regelen kun er bestemt til nogle visse Dage, de saakaldte Ugedage og de saakaldte Extradage eller Høstdage, hvorimod Gaardmandshoveriet udgjør et heelt samlet Complex af mangfoldige forskjellige Slags Arbejder, hvorved jeg tidligere har yttret, at vedkommende Godseier kan have været saa forstigtig i Contracten, at have optaget mangfoldige Poster om ganske forskjelligt Arbejde, som ikke fordres. Derimod kan der aldeles ingen Misforstaaelse være, naar det hedder, at en Huusmand skal arbejde den og den Dag om Ugen, foruden saa og saamange Dage i Høsten. Forsaavidt der paa Papiret skulde staae opført uudsørlige Arbejder, maa jeg indrømme, at dette er noget ganske forskjelligt; men jeg holder mig alene til hvad jeg kjender, og da kan der kun være Spørgsmaal om det Arbejde, som er aldeles overkommeligt, men som af en eller anden Grund ikke er bleven udtrykkelig fordret. Det er isærdeleshed — som af en tidligere Taler bemærket — Noget, der navnlig i de seneste Aar har fundet Sted, at Ugedage ikke ere præsterede, fordi den Huusmand, som skulde præstere dem, laae i Kongens Tjeneste, i Felten. Skulde nu altsaa en Omstændighed som denne, hvor det netop er en Overbærelse fra Godseierens Side, grundet paa Billighedshensyn, fordi det var vedkommende Huusmand umuligt at præstere det; — skulde det have tilfølg, at han skulde miste Vederlaget for Arbejdet, da troer jeg ikke, at dette kan være stemmende med Retfærdighed. Jeg troer altsaa, at der er Grund til ikke at holde paa den aldeles strenge Consequens mellem de forskjellige Anordninger, og jeg troer derfor, at det kunde have sit Forblivende ved hvad der staaer i Udkastet.